

softconsulting

Značaj finansiranja inovacija

Autor: Lejla Softić, dipl.oec.
Konsultant za poslovni razvoj

Agenda

- **I MODUL (9,00 - 10,30): Osnove finansiranja inovacija**
 - Uvod i definicija osnovnih pojmova
 - Inovacijski menadžment
 - Finansiranje inovacija
- Pauza za osvježenje (10,30 - 10,45)
- **II MODUL (10,45 - 12,15): Vrste inovacija**
 - Otvorena inovacija
 - Disruptivna inovacija
 - 'Zelene' inovacije
- Pauza za ručak (12,15 – 13,00)
- **III MODUL: (13,00 – 14,30): Načini finansiranja inovacija**
 - Finansiranje inovacija vlastitim sredstvima
 - Finansiranje inovacija putem EU fondova
 - Inovacije i alternativni izvori finansiranja
- Pauza za osvježenje (14,30 – 14,45)
- **Praktične vježbe (14,45 – 16,45)**
- **Zaključak (16,45 – 17,00)**

Uvod i definicija osnovnih pojmova

- Inovacije su jedna od strateških odrednica uspješnog tržišnog djelovanja i profitabilnog poslovanja suvremenih preduzeća.
- Inovacije, kao praktična primjena novih ideja, predstavljaju:
 - multidimenzionalni
 - složen
 - dinamički
 - dugoročni i
 - kumulativan proceskoji se zasniva na organizacionom odlučivanju, od faze nastanka nove ideje, pa sve do njene konačne primjene.
- Pristup finansijskim sredstvima predstavlja ključni pokretač stvaranja, opstanka i rasta novih inovativnih poduhvata.
- Nedostatak finansijskih resursa sprečava odnosno sputava rast i razvoj novih inovativnih preduzeća.

Inovacijski menadžment

- Inovacijski menadžment omogućava preduzeću da odgovori na vanjske ili interne prilike, te da svoju kreativnost iskoristi za uvođenje novih ideja, procesa ili proizvoda/usluga.
- Inovacijski menadžment ima za cilj pokretati ponovljiv, održiv inovacijski proces ili kulturu unutar preduzeća.
- Inicijative za upravljanje inovacijama usredotočuju se na ometajuće ili postupne promjene koje transformiraju poslovanje preduzeća na neki značajan način.
- Kako bi upravljanje inovacijama postalo rutinski dio poslovanja, mnoga preduzeća slijede discipliniran i ciklički pristup.
- Upravljanje inovacijama podrazumijeva donošenje odluka o resursima i njihovoj upotrebi, a uspjeh zavisi od dva ključna faktora:
 - tehnički resursi (ljudi, oprema, znanje, novac, itd.) i
 - sposobnosti preduzeća da upravljaju njima.

Finansiranje inovacija

- Sve je veći značaj blagovremenog i dugoročnog rješavanja načina finansiranja budućih inovacija u preduzeću.
 - Potrebno je uložiti vrijeme, kao nematerijalni resurs, za prikupljanje informacija sa tržišta.
 - Potrebno je pronaći pozitivne prakse i primjere (disruptivnih) inovacija, kao i načine njihovog finansiranja.
- Etablirane globalne kompanije sve više se 'oslanjaju' na disruptivne inovacije koje na tržištu kreiraju inovativna start-up preduzeća.
 - Trend: Akviziranje start-up preduzeća sa ciljem jačanja vlastite finansijske snage, vrijednosti brenda i liderstva u određenoj oblasti.
- Pronalaženje strateškog investitora ili poslovnog anđela jedna je od mogućnosti finansiranja razvoja (disruptivnih) inovacija.
 - Izazov: Vlasnici MSP ne žele se odreći vlasničkog udjela ili buduće profitabilnosti (disruptivne) inovacije u korist trenutne investicije.

Otvorena inovacija

- Osnovne značajke otvorene inovacije:
 - korištenje znanja izvan i unutar preduzeća
 - ubrzanje procesa istraživanja i razvoja
 - ubrzanje komercijalizacije proizvoda i usluga.
- Otvorene inovacije se počinju koristiti u digitalnoj ekonomiji.
 - Digitalna ekonomija je suočena sa procesom približavanja velikih i brzih promjena tehnologija i medija.
- Svi ‘pametni’ ljudi ne rade u preduzeću:
 - potrebno je pronaći i iskoristiti znanje i ekspertizu izvan preduzeća
 - preduzeće ne mora biti izvor istraživanja da bi od istih profitiralo
 - preduzeće će ‘pobijediti’ na tržištu ako na najbolji mogući način iskoristi unutarnje i vanjske ideje.
- U preduzeću sa razvijenom inovacijskom kulturom u inovacijskom procesu sudjeluju svi članovi tima: ideatori, evaluatori ideja, inovacijski menadžeri i lideri (vođstvo, uprava preduzeća), kao i eksperti izvan preduzeća.

Distruptivna inovacija

- Disruptivna inovacija:
 - ima snagu promijeniti tržište određenog proizvoda ili usluge iz temelja, te potencijalno 'izbaciti' vodeće preduzeće iz tog segmenta poslovanja
 - predstavlja proces razvijanja novih proizvoda ili usluga kako bi se nadomjestile postojeće tehnologije i ostvarila konkurentska prednost
 - zauzimaju 1. mjesto u agendama 80% izvršnih direktora i top menadžera.
- Uslijed 'brzih' promjena u okruženju, koje su najčešće rezultat disruptivnih inovacija u oblasti IKT-a, inovacije su nezaobilazni dio poslovne strategije.
 - Svaki sektor se prije ili poslije morati suočiti s disruptcijom.
- Disruptivne inovacije su visoko rizičan poduhvat.
 - Ako ne postoji interes kupaca dolazi do odbacivanja inovacija.
- Temeljna vrijednost inovativnih preduzeća koja se bave disruptivnim inovacijama treba biti: tržišna orijentisanost i posvećenost klijentu.

'Zelene' inovacije

- Cirkularna ekonomija podrazumijeva kreiranje 'zelenih' inovacija.
- 'Zelene' inovacije su jedan od alata za rješavanje problema održivog razvoja.
 - Ekološki aspekti poslovanja imaju sve veći značaj za dugoročnu održivost, inovacije i uspješnost poslovanja suvremenih preduzeća.
- 'Zelene' inovacije trebaju da obezbjede izbjegavanje nastanka otpada, koji se u kružnom toku proizvodnih inputa regeneracijom/recikliranjem stalno vraćaju u proizvodni proces, čime se obezbjeđuje tzv. zatvoreni krug.
- Nove generacije potrošača imaju sve veću ekološku svijest.
 - Potrebne su različite vrste 'zelenih' inovacija (npr. tekstilna industrija, trgovina, finansije, energija itd.).
- 'Zelene' inovacije su tržišna prilika za sva suvremena preduzeća.
- 'Zelene' inovacije treba da obezbjede dugoročno održivi razvoj i uspješno poslovanje preduzeća.

Finansiranje inovacija vlastitim sredstvima

- Finansiranje inovacija vlastitim resursima usmjereno je na ostvarenje strateških ciljeva preduzeća.
- Finansiranje inovacija je sveukupnost odnosa koji omogućavaju realizaciju tog poslovnoga poduhvata.
 - Nije moguć bez prethodnih aktivnosti preduzeća - obezbjeđenih adekvatnih resursa i kompetencija.
- Finansiranjem inovacija analiziraju se postupci ulaganja unutar preduzeća s inovativnim obilježijima, koje se u značajnoj mjeri odnose na ulaganja u nematerijalnu imovinu.
- Uslijed nedostatnih vlastiti finansijskih resursa može nastupiti nedovoljno ili neadekvatno finansiranje inovacija u preduzeću.
 - Inovativni projekti imaju veću razinu rizičnosti ocijenjenu od strane vanjskih finansijera (npr. banaka).

Finansiranje inovacija putem EU fondova

- Finansiranje disruptivnih inovacija je izazovan poduhvat.
- Za potrebe povećanja globalne pozicije EU u istraživanjima, inovacijama i tehnologijama kreirani su različiti fondovi namjenjeni za finansiranje MSP (malih i srednjih preduzeća) koja su 'motor' privrednog rasta i otvaranja novih radnih mjesta.
- Važnost poznavanja metodologije i uvjeta finansiranja putem EU fondova.
 - TRL metoda procjene tehnološke zrelosti kod finansiranja.
 - Cilj korištenja TRL metode je standardizacija procesa koja bi omogućila ujednačenu procjenu zrelosti razvoja inovacija za sve aplikante (MSP).
 - Finansiraju se samo projekti čija je tehnološka zrelost izvan faze dokazivanja koncepta, ali koja još nisu spremna za tržište odnosno koji su između TRL 5 - TRL 8.

Inovacije i alternativni izvori finansiranja

- Skupno finansiranje (engl. Crowdfunding):
 - alternativni način finansiranja
 - specijalizirane internet platforme
 - povezuju vlasnike projekata sa 'neprofesionalnim' ulagačima
 - prikupljanje relativno 'manjih' novčanih iznosa od 'velike' grupe ljudi.
- Kriptovalute (engl. Cryptocurrency):
 - virtualne valute ili digitalni novac
 - koristi kriptografski algoritam (softver)
 - nije ih izdala, niti ih nadzire središnja banka
 - plaćanja na principu 'peer-to-peer' (eng. svaki sa svakim) mreže
 - berze digitalnog novca isti principi kao i na svim berzama.

Zaključak

Hvala na ukazanom povjerenju !

► Kontakt:

- lejla.softic@savjetnik.ba
- www.savjetnik.ba